Dosar nr. 2-135/2024;
2-23021040-48-2-10022023-1

**H O T Ă R Â R E**
**În numele Legii**

10 decembrie 2024 or. Călărași

Judecătoria Strășeni sediul Călărași
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Valeriu ARHIP
grefier Cristina GAVRILIȚA

***Cu participarea:***
Reprezentantului reclamantei, avocatul Pretula Carolina-Caleria,
Reprezentantului pârâtului, avocatul Maria Gogu,
***În lipsa:***
Reclamantei Grițco Valentina
Pârâtului Grițco Ion
Intervenientului accesoriu, Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Strășeni,

Judecând în sediul instanței, în ședință publică, în procedură contencioasă, cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de avocata Pretula Carolina-Caleria în interesele reclamantei Grițco Valentina către Grițco Ion cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată, și

cererea reconvențională depusă de avocatul Maria Gogu în interesele pârâtului Grițco Ion cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor,

**A c o n s t a t a t:**

**Acțiunea civilă.**

Reclamanta Grițco Valentina în data de 09.02.2023, a depus la Judecătoria Strășeni, sediul central cerere de chemare în judecată împotriva lui Grițco Ion, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Strășeni, prin care a solicitat desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor Grițco Damian, încasarea pensei de întreținere, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, reclamanta a menționat că la data de 24.11.2017 a încheiat căsătorie cu Grițco Ion, a.n. *****, sub nr. 22 la primăria Scoreni, mun. Strășeni. Din căsătorie, au un copil minor Grițco Damian, a.n. 28.04.2018. De la început căsătoria s-a bazat pe o relație de certuri, nemulțumiri, creându-se o atmosferă insuportabilă de neînțelegere din cauza caracterelor total diferite. Muncește peste hotarele țării de mulți ani și nu este un soț grijuliu, nu contribuie financiar pentru unicul copil minor. Menționează că toate încercările de a păstra relațiile de familie nu s-au încununat cu succes. În ultima perioadă s-au separat și nu mai duc o viață în comun și nu întrețin relații de familie ca soț și soție. Astfel, în situația creată consideră

inoportună menținerea familiei deoarece toate încercările sale de a păstra familia au eșuat ceea ce atrage după sine imposibilitatea concilierii familiale. Totodată a menționat reclamanta că după separarea de pârâtul Grițco Ion, copilul minor locuiesc cu dânsa în chirie, între ei este o legătură moral-spirituală formată și ea participă efectiv la creșterea și educarea acestuia. A precizat reclamanta că îi este dificil să suporte cheltuielie pentru copilul minor deoarece nu are posibilitatea de a se angaja în câmpul muncii întrucât copilul minor Grițco Damian deseori se îmbolnăvește. Respectiv, îngrijirea copilului devine tot mai costisitoare iar dânsa nu reușește de sine stătător să îndeplinească obligațiile ambilor părinți

A solicitat reclamanta desfacerea căsătoriei încheiate între dânsa și pârâtul Grițco Ion stabilirea domiciliului copilului minor Grițco Damian cu dânsa, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor în mărime de 2000 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 10.02.2023, cererea de chemare în judecată depusă de Grițco Valentina către Grițco Ion, intervenient accesoriu DGAS Strășeni privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor, a fost înregistrată în Programul Integrat de Gestionare Dosarelor și a fost repartizată în mod automat-aleatoriu pentru examinare judecătorului Tudor Andronic.

Prin încheierea din 15 februarie 2023 cauza civilă Grițco Valentina către Grițco Ion, intervenient accesoriu DGAS Strășeni privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor, a fost primită în procedură generală contencioasă, cu stabilirea ședinței de judecată de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare.

Prin încheierea președintelui interimar al Judecătoriei Strășeni din 23 mai 2023, ținând cont de faptul că prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.134/8 din 02 mai 2023, domnul Tudor Andronic a fost eliberat din funcție de judecător la Judecătoria Strășeni, în baza art. 25 alin. (1) lit. a) și art. 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, a fost dispusă ca cauza civilă Grițco Valentina către Grițco Ion, intervenient accesoriu DGAS Strășeni privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor, să fie redistribuită automat-aleatoriu, prin intermediul PIGD, unui alt judecător specializat în materie civilă, pentru examinare.

La data de 24 mai 2023, cererea de chemare în judecată depusă de Grițco Valentina către Grițco Ion, intervenient accesoriu DGAS Strășeni privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor, a fost înregistrată în Programul Integrat de Gestionare Dosarelor și a fost repartizată în mod automat-aleatoriu pentru examinare judecătorului Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, Valeriu Arhip.

*La 28 mai 2024, Grițco Ion, reprezentat de avocatul Maria Gogu*, în temeiul mandatului avocațional serie MA nr. 064764 din 27 mai 2024, a depus la judecătoria Strășeni sediul Călărași o cerere reconvențională la cererea de chemare în judecată depusă de Grițco Valentina către Grițco Ion, intervenient accesoriu DGAS Strășeni privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor.

În conținutul cererii reconvenționale, reclamantul a solicitat să fie admisă cererea reconvențională integral, să fie desfăcută căsătoria încheiată între subsemnata Grițco Valentina

a.n.15.09.200 și Grițco Ion a.n. *****, înregistrată la data de 24.11.2017, să fie stabilit domiciliul copilului minor: Grițco Damian Ion a.n.28.04.2013 cu tatăl Grițco Ion a.n.*****.

*Reprezentantul reclamantului în cererea reconvențională menționează faptul*, că reclamantul Grițco Ion nu este de acord cu acțiunea de bază deoarece Grițco Valentina după trecerea cu traiul la o altă locuință decât cea închiriată de reclamant și departe de vizorul membrilor familiei, pârâta a început să manifeste un comportament vicios și straniu, să îngrădească comunicarea reclamantului cu copilul său, să nu răspundă la apelurile sale și ale membrilor familiei reclamantului și să-l contacteze pe reclamant doar atunci când avea necesitatea de bani sau alte dorințe.

Reclamantul a aflat despre conduita imorală a pârâtei exprimată prin convețuirea cu diferiți amanți, și pierderea interesului ei față de căminul familial și educarea copilului minor a dus la destrămarea familiei.

Mai mult, reclamantul susține că până la moment nu dorește desfacerea căsătoriei, însă totodată este conștient de faptul că familia poate fi păstrată doar la dorința amibilor soți, însă dat fiind faptul că dorința doamnei Valentina Grițco în interesul copilului minor de a păstra această familie nu mai persistă, reclamantul pe acțiunea reconvențională este nevoit să accepte dorința acesteia de desfacerea a căsătoriei.

Totodată, reclamantul remarcă că prin convețuirea copilului cu el și în prezența rudelor acestuia (bunicii și bunelului), copilul minor se simte mai bine, iar sănătatea este satisfăcătoare, în special în condițiile în care copilul minor nu vede modul imoral de viață al mamei, are toate condițiile necesare pentru a-și păstra igiena ( baie, pătuc propriu, curte pentru joacă ș.a.) și a i se asigura o alimentație corectă și sănătoasă.

Evedențiază faptul că, reclamantul Ion Grițco, niciodată nu a abandonat familia și nici nu i-a pus obstacole soției sale să revină la domiciliul unde fiul lor comun are camera sa, jucăriile sale de la naștere și până în prezent, fiind asigurat cu toate cele necesare.

Reiterează faptul, nu este deacord ca domiciliul să fie stabilit cu mama copilului, deoarece spre regret pârâta nu are o locuință care să asigure un mediu de viață și casnic prielnic copilului minor, se află într-o stare de incertitudine, de căutare de sine și care este în căutarea activă de distracții și atenție masculină, nu are un loc de muncă stabil și nici studii generale care să poată asigura o educație corespunzătoare copilului minor în dezvoltare.

Relatează faptul, că se solicită stabilirea domiciliului cu tatăl Ion Grițco, acesta nu consideră necesar de a solicita din partea mamei biologice Valentina Grițco pensia de întreținere a copilului minor din salariul sau din oricare alte venituri ale sale.

**Argumentele participanților la proces în cadrul dezbaterilor judiciare.**

Reclamanta Grițco Valentina fiind citată legal, nu s-a prezentat și nu a informat instanța referitor la motivele neprezentării, conform avizului de recepție a citației a parvenit cu mențiunea „plecat” (f.d. 119-120).

Reprezentantul reclamantei avocatul Pretula-Carolina Carelia în ședința de judecată a susținut cererea depusă în instanță cu toate pretențiile de fapt și de drept, invocând faptul că nu

este de acord cu cele relatate de reprezentantul pârâtului, avocatul Maria Gogu, nu susține cererea reconvențională, pârâtul are sentimente față de reclamantă și nu își dorește divorțul. Reclamanta categoric nu dorește termen de împăcare și nici nu și-a format o altă familie.

Pârâtul Grițco Ion fiind citat legal, nu s-a prezentat și nu a informat instanța referitor la motivele neprezentării, conform avizului de recepție a citației a parvenit cu mențiunea „reclamat" (f.d. 118).

*Reprezentantului pârâtului Grițco Ion, avocatul Maria Gogu* la data 30.05.2024 a depus referință asupra cauzei.

A menționat că pârâtul Ion Grițco recunoaște parțial cererea de chemare în judecată, și anume este de acord cu cerința privind desfacerea căsătoriei cu reclamanta Valentina Grițco.

A mai indicat că reprezentantul pârâtului, că stabilirea domiciliului copilului minor Damian Grițco, a.n. 28.04.2018 cu reclamanta Valentina Grițco nu poate avea loc, deoarece reclamanta nu deține condiții de trai și nu are un loc de muncă stabil.

În partea solicitărilor cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor Grițco Damian, a.n. 28.04.2018 pârâtul indică că a asigurat și asigură până la moment întreținerea copilului minor inclusiv și a reclamantei, susține că expediază o dată sau de două ori pe lună bani direct reclamantei sau prin intermediul altei persoane, iar cînd se află acasă asigură toată familia cu cele necesare. Prin urmare, nu consideră întemeiată solicitarea reclamantei de a încasa din contul pârâtului pensia alimentară și pensia de întreținere a copilului minor din data de 07.02.2022, or, în toată această perioadă și până la moment pârâtul a avut grijă de copilul său minor și a expediat în adresa reclamantei mereu mijloace bănești. Astfel solicită pârâtul respingerea acțiunii în această parte.

În ceea ce privește încasarea cheltuielilor de judecată, consideră că cuantumul acestora nu corespunde criteriilor necesare și rezonabile și urmează a fi încasate proporțional părții admise din pretențiile reclamantei.

A solicitat pârâtul admiterea cererii de chemare în judecată depusă de Grițco Valentina în partea ce privește desfacerea căsătoriei, în rest cererea de chemare în judecată să fie respinsă (f.d.90-95).

*Reprezentantul intervenientului accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Strășeni*, citat legal, la data de 21.03.2023 a depus în adresa instanței prin intermediul SEDP avizul Autorității Tutelare Teritoriale, nr. 487 din 21.03.2023. În conținutul avizului autoritatea menționează că în urma investigării cazului și examinării cererii de chemare în judecată s-a constatat că cet. *****, nu are viză de domiciliu în *****, și nu locuiește pe teritoriul satului, fapt confirmat prin adeverința eliberată de către primăria satului Cojușna, r-nul. Strășeni. Menționează că acționând în interesul superior al copilului, conducându-se de prevederile art. 63, Codul familiei al Republicii Moldova, informează că se află în imposibilitate de a se expune privind stabilirea domiciliului copilului minor: Grițco Damian, a.n. 28.04.2018, deoarece reclamnta la moment nu se află pe teritoriul r-nul. Strășeni. Suplimentar a solicitat examinarea cauzei civile în lipsa reprezentantului DASPF Călărași.

Astfel, fiind respectată procedura legală de înştiinţare a participanţilor la proces despre data, locul şi ora examinării cauzei civile, fiind acordată posibilitatea legală de a se apăra şi a prezenta probe în apărarea sa în termenul rezonabil stabilit până la deschiderea dezbaterilor judiciare, instanţa de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa pârâtului și a reprezentantului autorităţii tutelare teritoriale în conformitate cu art. 206 alin. (1) și (3) CPC.

**Aprecierea instanței:**

Examinând cererea de chemare în judecată, depusă de avocata Pretula Carolina-Caleria în interesele reclamantei Grițco Valentina către Grițco Ion cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere, cererea reconvențională depusă de avocata Maria Gogu în interesele pârâtului Grițco Ion cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, audiind participanții la proces, cercetând probele anexate la dosar, instanța de judecată ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă integral, iar cererea reconvențională se respinge ca neîntemeiată reeșind din motive expuse *infra*.

Conform art. 117 CPC*: Probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei.*

Conform art. 118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art 121 CPC : *Instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.*

În conformitate cu art. 123 alin. (1) și (6) Cod de procedură civilă*, faptele pe care instanţa le-a declarat unanim cunoscute (faptele de notorietate publică) nu se cer a fi dovedite. Faptele invocate de una din parţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.*

Potrivit art. 130 CPC, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Conform art. 131 alin.(4) CPC, dacă o parte recunoaşte în şedinţă de judecată sau în cadrul îndeplinirii delegaţiei judiciare faptele pe care cealaltă parte îşi întemeiază pretenţiile sau obiecţiile, aceasta din urmă este degrevată de obligaţia dovedirii lor. Recunoaşterea se consemnează în procesul-verbal al şedinţei de judecată. Recunoaşterea expusă în scris se anexează la materialele dosarului.

Conform art. 239 Cod de procedură civilă, *hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art. 240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Din materiale cauzei s-a constatat cu certitudine că Grițco Ion și Grițco Valentina la 24.11.2017 s-au căsătorit, fapt ce rezultă din certificatul de căsătorie nr.CS-V 1428896 (f.d. 6). Din viața în comun, la 28.04.2018 s-a născut feciorul Grițco Damian (f.d.8).

**În ceea ce privește cerința reclamantei Grițco Valentina privind desfacerea căsătoriei, instanța notează următoarele.**

Conform art.2 alin.(3) Codul familiei, relaţiile familiale sînt reglementate în conformitate cu următoarele principii: monogamie, căsătorie liber consimţită între bărbat şi femeie, egalitate în drepturi a soţilor în familie, sprijin reciproc moral şi material, fidelitate conjugală, prioritate a educaţiei copilului în familie, manifestare a grijii pentru întreţinerea, educaţia şi apărarea drepturilor şi intereselor membrilor minori şi ale celor inapţi de muncă ai familiei, soluţionare, pe

cale amiabilă, a tuturor problemelor vieţii familiale, inadmisibilitate a amestecului deliberat în relaţiile familiale, liber acces la apărarea, pe cale judecătorească, a drepturilor şi intereselor legitime ale membrilor familiei.

Conform art.16 alin.(4) Codul familiei, relaţiile dintre soţi se bazează pe stimă şi ajutor reciproc, pe obligaţii comune de întreţinere a familiei, de îngrijire şi educaţie a copiilor.

*În drept*, instanța de judecată reține prevederile art. 33 alin. (2) din Codul familiei, potrivit cărora căsătoria poate înceta prin divorţ (desfacere), în baza cererii unuia sau a ambilor soţi ori a tutorelui soţului în privinţa căruia s-a instituit măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei.

În temeiul art. 37 alin. (1) și (2) din Codul familiei, dacă soţii au copii minori comuni, cu excepţia cazurilor prevăzute la art. 36 alin. (2), sau în lipsa acordului la divorţ al unuia dintre soţi, desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească. Desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească şi în cazurile cînd există acordul la divorţ al ambilor soţi, însă unul dintre ei refuză să se prezinte la oficiul stare civilă pentru soluţionarea problemei. În temeiul art. 37 alin. (3) din Codul familiei, instanţa judecătorească va desface căsătoria dacă va constata că convieţuirea soţilor şi păstrarea familiei în continuare sunt imposibile.

Potrivit art. 38 alin.(1) Codul familiei, la desfacerea căsătoriei, soţii pot prezenta instanţei judecătoreşti un acord privind împărţirea bunurilor lor proprietate în devălmăşie şi plata pensiei de întreţinere a copiilor şi a unuia dintre soţi, indicînd mărimea acesteia, precum şi privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni.

*În fapt,* reeșind din materialele cauzei s-a constatat cu certitudine că Grițco Valentina și Grițco Ion în data de 24 noiembrie 2017 au încheiat căsătoria ce a fost înregistrată de Oficiul Stării Civile primăria Scoreni, r-nul. Strășeni, circumstanțe de fapt confirmate prin copia certificatului de căsătorie CS-V 1428896 (f.d. 6).

În acest context, reieșind din cererea de chemare în judecată, respectiv explicațiile reclamantei și referința pârâtului, instanța de judecată constată că, la data examinării cauzei civile, soții Valentina și Ion Grițco, sunt separați de fapt, iar convieţuirea soţilor şi păstrarea familiei în continuare sînt imposibile, având în vedere faptul că reclamanta și-a manifestat expres intenția de a desface căsătoria, invocând existența conflictelor în familie, precum și imposibilitatea de a depăși aceste situații de fapt întru păstrarea familiei. În același timp, pârâtul a recunoscut acțiunea menționând că este de acord cu desfacerea căsătoriei și nu dorește acordarea unui termen de împăcare.

Astfel, raportând circumstanţele de fapt constatate la normele de drept reţinute supra, având în vedere faptul că relațiile de căsătorie și respectiv, de familie trebuie să se întemeieze pe liberul consimţământ între bărbat şi femeie, egalitate în drepturi a soţilor în familie, sprijin reciproc moral şi material, întru asigurarea dreptului părților la liber acces la apărarea, pe cale judecătorească, a drepturilor şi intereselor legitime ale membrilor familiei, cu deosebire ale reclamantei la desfacerea căsătoriei, având în vedere faptul că, între soți nu există de fapt o familie, care să asigure realizarea scopului relațiilor de familie, instanța de judecată ajunge la concluzia că **căsătoria** încheiată la 24.11.2017 între Grițco Ion și Bufteac (Grițco) Valentina înregistrată de Oficiul Stării Civile primăria Scoreni, r-nul. Strășeni, urmează a fi desfăcută în temeiul art. 37 din Codul familiei al Republicii Moldova.

**Cu referire la cererea reclamantei privind stabilirea domiciliului copilului minor instanța notează următoarele.**

*În drept*, art. 28 din Constituţia Republicii Moldova, statuează că statul respectă şi ocroteşte viaţa intimă, familială şi privată.

Conform art.38 alin.(1)-(2) Codul familiei, la desfacerea căsătoriei, soţii pot prezenta instanţei judecătoreşti un acord privind împărţirea bunurilor lor proprietate în devălmăşie şi plata pensiei de întreţinere a copiilor şi a unuia dintre soţi, indicînd mărimea acesteia, precum şi privind determinarea părintelui împreună cu care vor locui copiii minori comuni. În cazul lipsei unui acord între soţi prevăzut la alin.(1) sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile şi interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soţi, instanţa judecătorească este obligată: a) să împartă, la cererea soţilor (a unuia dintre ei), bunurile lor proprietate în devălmăşie; b) să determine care dintre părinţi va plăti pensia de întreţinere a copiilor minori şi mărimea acesteia; c) să stabilească, la cererea soţului care are dreptul la pensia de întreţinere de la celălalt soţ, mărimea şi modul de plată a acestei pensii; d) să stabilească cu cine dintre părinţi vor locui copiii minori după divorţ.

Conform art.52 alin.(1) Codul familiei, copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu bunei, fraţii, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul cînd părinţii au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

La caz, ambii părinți Grițco Valentina și Grițco Ion au solicitat ca domiciliul copilului minor Grițco Damian, născut la data de 28.04.2018 să fie determinat cu fiecare dintre ei.

Conform art.63 alin.(1)-(3) Codul familiei, în cazul cînd părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. În cazul în care părinţii locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinţi vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabileşte prin acordul părinţilor. Dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabilește de către instanţa de judecată, ținând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.). La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, care va conţine, după caz, şi informaţia disponibilă privind actele de violenţă în această familie şi persoana agresorului familial.

Criteriul de bază în toate litigiile de familie în care sunt implicați copii minori și în special la determinarea domiciliului copilului minor cu unul din părinți îl reprezintă principiul asigurării și promovării cu prioritate a interesului superior al copilului.

Conform art.73 alin.(1) și (2) Codul familiei, la examinarea de către instanţa judecătorească a litigiilor privind educaţia copilului este obligatorie participarea autorităţii tutelare teritoriale. Autoritatea tutelară teritorială este obligată să examineze condiţiile de trai ale copilului şi ale persoanei care pretinde la educaţia copilului şi să prezinte instanţei judecătoreşti avizul respectiv.

Potrivit art. 3 al Convenţiei ONU cu privire la Drepturile Omului, în toate acţiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială publice sau private, de instanţele judecătoreşti, autorităţile administrative sau de organele legislative, **interesele copilului vor**

**prevala**. Statele părţi se obligă să asigure copilului protecţia şi îngrijirea necesare în vederea asigurării bunăstării sale, ţinând seama de drepturile şi obligaţiile părinţilor săi, ale reprezentanţilor săi legali sau ale altor persoane cărora acesta le-a fost încredinţat în mod legal şi în acest scop vor lua toate măsurile legislative şi administrative corespunzătoare. Statele părţi vor veghea ca instituţiile, serviciile şi aşezămintele care răspund de protecţia şi îngrijirea copiilor să respecte standardele stabilite de autorităţile competente, în special cele referitoare la securitate şi sănătate, la numărul şi calificarea personalului din aceste instituţii, precum şi la asigurarea unei supravegheri competente.

Luând în considerație că stabilirea domiciliului copilului minor cu unul dintre părinţi urmează a fi analizată sub aspectul unei ingerinţe în dreptul la respectarea vieţii de familie în sensul art. 8 CEDO, sau admisibilitatea ingerinţei în dreptul garantat de art. 8 CEDO soţilor, cu ocazia stabilirii domiciliului copilului minor urmează a fi compatibilă regulii triplului test: măsura să fie în conformitate cu legea, să urmărească un scop legal şi să fie necesară într-o societate democratică, instanța consideră că asigurarea celei mai bune protecţii a intereselor copilului este prioritară în raport cu interesele sau sentimentele părinţilor, motiv din care protecţia, buna dezvoltare a copilului, inclusiv ataşamentul sentimental al copilului şi siguranţa acestuia vor constitui circumstanţe determinante pentru instanţă la stabilirea domiciliului copilului minor.

Astfel, cele mai importante aspecte la încredinţarea minorilor către un părinte sau altul sunt: nevoile fizice, emoţionale şi psihologice ale copiilor, inclusiv nevoia copiilor de stabilitate, opiniile şi preferinţele copiilor în măsura în care acestea pot fi verificate în mod rezonabil, natura, forţa şi stabilitatea relaţiei dintre copii şi fiecare dintre cei doi soţi, capacitatea fiecăruia dintre părinţi de a îngriji copiii şi de a răspunde nevoilor acestora, cît și istoricul îngrijirii copiilor, valorile şi comportamentul moral al fiecărui părinte.

Suplimentar normelor enunțate mai sus, instanța menționează că, examinând problema stabilirii domiciliului copilului minor, instanţa de judecată are obligaţia de a asigura copilului protecţia şi îngrijirea necesară în vederea asigurării bună a stării sale, ţinând seama de drepturile şi obligaţiile părinţilor săi, ale reprezentanţilor săi legali sau altor persoane cărora acesta le-a încredinţat în mod legal, şi în acest scop va lua toate măsurile corespunzătoare.

Aderent, se va reține principiul interesului superior al copilului care reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea acestuia reprezintă o obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o.

*În fapt*, instanţa de judecată constată că în relaţiile de căsătorie dintre Grițco Valentina și Grițco Ion s-a născut copilul Grițco Damian la 28.04.2013, circumstanţe de fapt confirmat prin copia certificatului de naștere nr. NA-VI 2949144 eliberat de Serviciul stare civilă primăria sat. Scoreni, r-nul. Strășeni (f.d. 8).

În acest context, instanţa de judecată reţine că la data examinării cauzei civile, părinţii copilului minor, reclamanta Grițco Valentina și pârâtul Grițco Ion sunt separaţi de fapt şi drept, iar copilul minor se află la educația și întreținerea mamei, adică a reclamantei Grițco Valentina.

Totodată instanța de judecată ia act de Avizul Autorității Tutelare Teritoriale, nr. 487 din 21.03.2023. În conținutul avizului autoritatea menționează că în urma investigării cazului și examinării cererii de chemare în judecată s-a constatat că cet. *****, nu are viză de domiciliu în *****, și nu locuiește pe teritoriul satului, fapt confirmat prin adeverința eliberată de către primăria satului Cojușna, r-nul. Strășeni. Menționează că acționând în interesul superior al copilului, conducându-se de prevederile art. 63, Codul familiei al Republicii Moldova,

informează că se află în imposibilitate de a se expune privind stabilirea domiciliului copilului minor: Grițco Damian, a.n. 28.04.2018, deoarece reclamnta la moment nu se află pe teritoriul r-nul. Strășeni.

Potrivit certificatului nr. 23 din 09.07.2024 eliberat de către Directorul grădiniței nr. 54 Calarașanu Oxana prin care administrația instituției aduce la cunoștință faptul precum că copilul Grițco Damian năcut la data de 28.04.2018, este înmatriculat din anul 2019 în grădinița nr. 54 și frecventează până în prezent instituția. Copilul este bine îngrijit, aranjat permanent, bine dispus, fără traume psiho-emoționale vizibile. Este mereu antrenat în activități de dezvoltare personală la grădiniță, mama permanent este deschisă pentru realizarea sarcinilor repartizate de educatori. Din cele expuse se contată precum că copilul Grițco Damian crește într-o familie integră.

Totodată, instanța reține că prin determinarea domiciliului copilului cu mama, pârâtul ca părinte nu va fi limitat în dreptul de a comunica și a se vedea cu copilul prin orice modalități posibile.

După separarea părinților și eventuala părăsire a domiciliului comun de către Grițco Valentina, menținerea și încurajarea relației copilului cu părintele cu care minorul nu locuiește în mod statornic, devine vitală pentru dezvoltarea sa morală normală. Interesul superior al copilului, în general, este legat de posibilitatea de a putea accesa nelimitat pe ambii părinți pentru a putea dezvolta relații echilibrate și armonioase cu ambii părinți. Relațiile personale trebuie să se realizeze neîngrădit, restrângerea acestora fiind necesară numai în condiții deosebite pentru protejarea copilului.

Din considerentele enunțate, instanța va admite acțiunea inițială depusă de Grițco Valentina cu privire la determinarea domiciliului copilului minor Grițco Damian cu mama și va respinge acțiunea reconvențională a lui Grițco Ion ca fiind neîntemeiată.

Astfel, având în vedere **interesul superior al copilului,** vârsta acestuia, certificatul eliberat de grădinița nr. 54, instanţa de judecată consideră oportună şi necesară stabilirea domiciliului copilului minor***** și cu mama acestora, reclamanta Grițco Valentina, născută la *****.

**În ceea ce privește cerința privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor într-o sumă bănească fixă de 2000 lei lunar copil, instanța notează următoarele:**

*În drept*, se reține prevederile art. art. 58 alin. (1) din Codul familiei, conform căruia părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

Art. 74 din Codul familiei, stipulează că părinţii sunt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.

La caz, instanța de judecată reține că normele de drept sus-citate stabilesc că răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinţi, care indiferent de situaţiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viaţă suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală şi socială, iar părinţilor care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

În cadrul ședinței judiciare s-a constat cu certitudine că pârâtul Grițco Ion muncește de mai mulți ani peste hotarele țării.

Potrivit art. 75 alin. (1) din Codul familiei, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii.

Conform art. 76 din Codul familiei, în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Totodată instanța ţine cont şi de art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr.338 din 15 decembrie 1994, care prevede că ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinând cont în primul rând de interesele acestuia.

Astfel, reglementările menţionate arată că **ambii părinţi** au datoria de a compensa cheltuielile pentru întreţinerea copilului minor. Deci, este cert că atât normele de drept naţionale, cât şi cele internaţionale, stabilesc că răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării lui le revine ambilor părinţi, care, indiferent de situaţiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului, iar, părinţilor care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului.

În continuare instanţa menționează că încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri stabilită de dispoziţiile art. 75 din Codul familiei, **poate avea loc numai în cazul în care pârâtul este angajat în câmpul muncii, având un loc de muncă de bază şi, după caz, altul ocupat prin cumul, dispune de un salariu stabil şi/sau alte venituri, cu prezentarea actelor ce confirmă mărimea salariului şi/sau alte venituri ale sale**. În cazul în care lipsesc date despre locul de muncă de bază a pârâtului, despre salariul şi/sau alte venituri ale ultimului, sau în cazul în care pe parcursul examinării cauzei sunt prezentate date cu privire la aceea că pârâtul nu este încadrat în câmpul muncii, instanţa de judecată urmează să dispună încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor, conform prevederilor art. 76 alin. (1) din Codul familiei, într-o sumă bănească fixă.

Astfel, reeşeind din cele constatate instanța atestă că încasarea pensiei de întreținere într-o cotă procentuală fixă din salariul pârâtului, la moment este dificilă, motiv din care va dispune încasarea din contul pârâtului Grițco Ion a pensiei de întreţinere pentru copilul minor **într-o sumă bănească fixă**, conform prevederilor art. 76 alin. (1) din Codul familiei.

La încasarea pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă, instanţa de judecată va ţine cont de starea materială şi familială a părţilor şi de alte circumstanţe importante, după cum ar fi informaţia eliberată de Biroul Naţional de Statistică cu privire la valoarea minimului de existenţă pentru un copil.

Potrivit informației oferite de Biroul Național de Statistică, valoarea minimului de existență în anul 2023 pentru un copil constituie suma de 2846,40 lei lunar.

Astfel, reieșind din obligația ambilor părinți de a contribui la întreținerea copilului suma ce revine fiecărui părinte pentru asigurarea unui minim de existență pentru copil constituie 1423,20 lei lunar.

Totuși instanța evidențiază că, obligația de întreținere a părinților față de copiii lor, constă în asigurarea mijloacelor necesare creșterii și educării în temeiul solidarității familiale, precum și a raporturilor de rudenie, ce implică sprijin moral și material. De asemenea se menționează că, fiind un drept personal al minorilor, aceste sume de bani sunt destinate pentru a asigura creșterea și dezvoltarea armonioasă a copiilor, un drept imperativ, **or părinții au obligații de a asigura un trai decent copiilor nu un coș minim de consum.** Răspunderea pentru creșterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine părinților și aceștia trebuie să se conducă înainte de orice, după interesul superior al copilului, prevedere reglementată în cadrul legal pertinent, care instituie că părinților le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viaţa necesare dezvoltării copilului.

Astfel se constată că cuantumul pensiei alimentare nu poate fi limitat doar la satisfacerea necesităților minime ale copilului, ori este necesar de a asigura minorului condiții materiale necesare pentru o dezvoltare fizică și socială adecvată.

Reținând cele indicate supra și faptul că mărimea pensiei de întreținere trebuie să fie una rezonabilă și echitabilă, determinată în exclusivitate de instanța de judecată, a cărei discreție decizională nu trebuie să depășească cadrul legal pertinent, instanța de judecată va încasa de la Grițco Ion în beneficiul lui Grițco Valentina pensia de întreținere a copilului minor în mărime de 2000 lei lunar.

Instanța de judecată consider necesar de a menționa că, plata pensiei alimentare trebuie să fie și una proporțională cu veniturile pârâtului pentru ca să-i acorde acestuia posibilitatea nu numai de a achita pensia alimentară pentru întreținerea copiilor, dar și de a dispune de surse pentru propriile necesități.

Astfel, instanţa consideră rational şi proporţional încasarea din contul pârâtului Grițco Ion în beneficiul reclamantei Grițco Valentina a pensiei alimentare pentru întreținerea copilului minor în cuantum de 2000 (două mii) lei lunar pentru fiecare, având drept scop asigurarea unui nivel de trai decent și condiții adecvate pentru educația şi dezvoltarea copilului.

**Repartizarea cheltuielilor de judecată.**

În temeiul art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Totodată reieşind din prevederile art. 85 alin. (1) lit. a) CPC, în contextul scutirii reclamantei de achitarea taxei de stat la depunerea acţiunii privind plata pensiei de întreţinere, în conformitate cu art. 87 alin. (1) lit. c) CPC, instanţa de judecată consideră legal şi întemeiat a încasa din contul lui Grițco Ion în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 1 010 lei (una mie zece lei), de la care reclamanta a fost scutită pentru cererea privind încasarea pensiei de întreţinere a copilului minor.

În conformitate cu art. 37, 63, 74, 76 din Codul familiei, art. 236, 238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată,

**H O T Ă R Ă Ş T E :**

Se admite integral cererea de chemare în judecată depusă de avocata Pretula Carolina-Caleria în interesele reclamantei Grițco Valentina către Grițco Ion cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere.

Se desface căsătoria încheiată între Grițco Ion, d.n. *****, IDNP – ***** și Grițco (Bufteac) Valentina, d.n. *****, IDNP - *****, înregistrată în registrul actelor de stare civilă cu nr. 22, la 24.11.2017, de către primăria Scoreni, r-nul Strășeni, Republica Moldova.

Se stabilește domiciliul copilului minor Grițco Damian, *****, IDNP: *****, cu mama acestuia, Grițco Valentina, d.n. *****, IDNP - *****.

Se încasează de Grițco Ion, d.n. *****, IDNP – ***** în beneficiul lui Grițco Valentina, d.n. *****, IDNP - *****, pensia de întreținere a copilului minor Grițco Damian, *****, IDNP: *****, într-o sumă bănească fixă în mărime de 2 000 (două mii) lei lunar, începând cu data depunerii acțiunii 09.02.2023 și până la atingerea de către copil a majoratului.

Se încasează de la Grițco Ion, d.n. *****, IDNP – *****, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 010 lei (una mie zece lei), pentru cerința privind încasarea pensiei de întreținere.

Se încasează de la Grițco Ion și Grițco Valentina, în beneficiul statului, pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei, taxa de stat în cuantum a câte 250 (două sute cincizeci) lei de fiecare.

Se respinge ca neîntemeiată cererea reconvențională depusă de avocatul Maria Gogu în interesele pârâtului Grițco Ion cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor cu tatăl său.

Cheltuielile de judecată de lăsat pe seama părților.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Strășeni sediul Călărași.

***Președintele ședinței,***
***Judecător*** ***Valeriu ARHIP***